

PRAMENY A BIBLIOGRAFIE

I. ARCHIVY

Masarykův archiv je uložen v Praze v Archivu Kanceláře prezidenta republiky (AKPR) na Pražském hradě a v Archivu Ústavu T. G. Masaryka (AÚTGM), kde z pražské Invalidovny, kde existoval od roku 1990, přesídlil po povodních roku 1990 na Florenc. Archivy některých Masarykových spolupracovníků se nacházejí ve svém ústředním archivu. Vzhledem k obrovskému rozsahu (přibližně 4 000 kartonů včetně Benešova archivu) jsem se zaměřoval selektivně na trojí problematiku, jíž tato kniha věnuje.

Archiválie zkoumané v AKPR

- Soubor T – tajné, 1921–1944.
- Soubor D – důležité, 1919–1947.
- Soubor L – legislativa, 1919–1947.
- Soubor O – osobní, 1919–1947.
- Soubor SDP – správa domu prezidenta, 1919–1952.

Archiválie zkoumané v AÚTGM

(Poznámka překladatelky: Od doby, kdy autor bádal v archivu ÚTGM na Invalidovně, došlo nejen k přestěhování archivu, ale zejména k úplnému přečíslování, novému roztrídění a zpracování dokumentů, takže údaje autorem uvedené nedoprovídají dnešnímu označení. Ze zjevných důvodů ponechávám jeho označení. Vzhledem k autorově pečlivosti a zejména díky laskavosti pracovníků AÚTGM, jimiž touto cestou děkuji, se nicméně dokumenty potřebné pro citování českého textu podařilo až na pár výjimek dohledat.)

* Fond Tomáše Masaryka

– Osobní:

1: Masarykova rodina, rodiče

2: rodina Garrigueových

- 3: Lipsko, korespondence s Pekařem
- 4: proces s Masarykem za války
- 26: Masarykovy účty, 1929–1937
- 29: Masarykova pozůstalost, zdravotní stav, pohřeb
- 32: korespondence, setkání, projevy
- 39: novinové výstrížky o Masarykově (1951–1953), brožury o Masarykově, rukopisy
- Mezinárodní politika:
  - 31: pacifismus (1918–1932), Společnost národů (1919–1930)
  - 4: střední Evropa (1921–1932), Malá dohoda, pomoc Rusku (1922), Panevropa (1925–1933), revize mírových smluv
- Zahraničí:
  - 5: Francie (1918–1934)
  - 10: Maďarsko (1919–1934)
  - 11: Maďarsko (1929–1930)
  - 12: Polsko (1918–1920)
  - 13: Polsko (1921–1934)
  - 17: Rusko (1918–1921)
  - 19: Rusko (1918–1921)
  - 21: SSSR (1924–1934)
  - 27: USA (1925–1932); Vatikán (1915, 1919–1929)
- Kancelář prezidenta republiky:
  - 1: organizace, ceremoniál
  - 2: korespondence, lánský archiv
  - 8 až 12: korespondence
  - 13–14: Králíčkova aféra
  - 15: přestavba Hradu
  - 16: poštovní administrativa (telegramy, dopisy)
  - 17: prezidentská sídla (Lány, Topoľčianky, Židlochovice)
- Vnitropolitická situace:
  - 1: agenda návštěv u KPR; československá vláda
- Audience:
  - 1: audience u prezidenta (1919–1921)
  - 2: (1922–1926)
  - 3: (1928–1936)
- Zájezdy:
  - 1: cesty na Capri
  - 2: cesty do Francie
  - 3: cesty na Západ v roce 1923; Topoľčianky
- Státní správa, ministerstva, úřady:
  - 0: 1933–1936 (brněnský puč, životopisné poznámky)
- Kultura:
  - 3: literatura (romantismus, dekadence, titanismus, sebevražda, naturalismus, don Juanismus)
- Školství:
  - 1: školská reforma (1920–1933)
- Justice:
  - 1: justice (1918–1932); trest smrti; vězení
- Korupce:
  - 1: 1919–1934
- Církve:
  - 2: Židé (1918–1933)
- Zdravotnictví:
  - 3: alkohol; Červený kříž; prostituce; tuberkulóza

- Doprava a spoje:
3: říční spoje; letecký; auto
- Menšiny:
1: obecné otázky, 1919–1930
2: maďarská menšina (1921–1934) a polská menšina (1919–1933)
- Slovensko:
1: vnitropolitická situace (1918–1934)
4: katolická církev, židé, hospodářství, kultura, školství, propagační brožury
- Legionáři:
4: 1921–1932; Rusko
- Monarchie:
1: habsburská legitimita, propaganda
- Politické strany:
1: agrárni; bolševická; komunistická (1919–1932)
2: lidová strana; Hlinka; národní demokraté (1920–1924)
3: národní demokraté (1926–1934); národní socialisté (1918–1922)
4: sociální demokracie (1919–1934); národní socialisté (1924–1929)
- Spolky:
1: Sokol
2: YMCA; ženská otázka
- Osoby:
2, 3, 4, 5: Gajda
8 a 9: Beneš a Kramář
10: Mareš, Muna, Papoušek
11: Plečník, Preiss, Prášek, Rašín, Staněk
12 a 13: Stříbrný
14: Šmeral, Šrámek, Štefánik
15: Werstadt
- Fašisté:
1: český fašismus
- Dokumentace:
2: Škrachovy dopisy
* Fond Charlotty Garrigue Masarykové (33 kartonů)
- Osobní: 1, 2
- Korespondence: 9, 10, 11
- Veřejná činnost: 14
- Ilustrační materiál: 20, 21.

Archiválie zkoumané v Státním ústředním archivu

- Fond Schieszlova pozůstalost
V roce 1965 někdejší zástupce kancléře Schieszl uložil svůj politický a osobní archiv v SÚA. Tento fond tvořilo pět kartonů a sedm menších balíčků tříděných pouze maticky, bez rozlišení úředních listin, diářů, zpráv o rozhovorech, kopíí o procesech v KPR, novinových článků či úřední nebo soukromé (vzácněji) korespondence, přičemž se vše týkalo především období 1918–1938, v češtině, slovenštině, němčině, francouzštině nebo angličtině. Tento fond devíti kartonů obsahuje 100 složek a jeho inventář pořídil teprve v letech 1992–1993 PhDr. Jiří Křestan, člen muž vděčím za zmínované podrobnosti (viz zejména jeho článek v bulletinu *Pagineae historiae*, druhý ročník, 1994, s. 139–160).

- Archiválie zkoumané v Archivu hlavního města Prahy
  - Fond Malý dekret (o Josefu Schieszlovi)
  - Městský archiv v Hustopečích
  - Fond Masaryk
  - Archiv evangelického sboru v Heršpicích
  - Fond Masaryk
  - Městský archiv v Bystřici (Slovensko)
  - Masarykův fond (záznamy městských událostí)

II. DÍLA TOMÁŠE G. MASARYKA

A) Bibliografické sborníky

- Jakovenko, Boris, *La Bibliographie de T. G. Masaryk*, Praha, Bibliothèque internationale de philosophie, sv. 1, č. 9/10, září–říjen 1995, 92–VIII s. (rozšířená verze *Die Bibliographie über Th. G. Masaryk*, Fr. Cohen, Bonn 1930).
 Kovtun, Jiří, *Bibliography of T. G. Masaryk*, 1981, 26 s., rukopis laskavě zapůjčený autorem (bibliografie amerických článků a textů).
 Laichterovi, František a Marie, *Bibliografie Masarykových prací v předválečné Naší Době*, Laichter, Praha 1936, 24 s.
 Peška, Vladimír, „Bibliographie des ouvrages, études et articles sur T. G. Masaryk“, *Revue des études slaves*, Paříž 1988, č. 60/3, s. 725–776.
 Pojar, Miloš, *Masarykovská bibliografie*, in *Masarykův sborník VII*, Academia, Praha, 555 stran, s. 493–551.
 Vochoc, O. a Pechalová, Z., *T. G. Masaryk, Bibliografie k životu a dílu*, 2 sv., Národní knihovna, Praha 1992 a 1994, 112 a 249 s.

B) Masarykovy spisy

- Počet pravděpodobnosti a Humova skepse*, J. Otto, Praha 1883, 103 s.
Základové konkretné logiky (řízení a soustava věd), Bursík a Kohout, Praha 1885, 201 s.
 Německá verze: *Versuch einer concreten Logik (Classification und Organisation der Wissenschaften)*, Carl Konegen, Vídeň 1887, 318 s.
Česká otázka, 1895; 6. vyd. Čin, Praha 1948, 659 s. Reedice Svoboda, Praha 1990, 357 s.
Náš nynější krize, 1895; 6. vyd. Čin, Praha 1948, 659 s. Reedice Svoboda, Praha 1990, 357 s.
O leně, Čin, Praha 1930, 3. vyd., 48 s.
Karel Havlíček, snahy a tužby politického probuzení, Jan Laichter, Praha 1896, 496 s. 3. vyd. Jan Laichter, Praha 1920, 520 s. Reedice: Ústav T. G. Masaryka, Praha 1996, 383 s.
Jan Hus, naše obrození a naše reformace, Čas-Otto, Praha 1896, 58 s.
Palackého idea národa českého, 1. vyd. 1898. Reedice Čin, Praha 1947, 71 s.
Odbuka sociální, základy marxismu filosofické a sociologické, 1898. 5. vyd. Čin, Praha 1948, 424 a 471 s.
Výnam procesu polenského pro pověru rituální, Berlín 1900, 88 s.
Nebevražda hromadným jevem společenským moderní osvěty, Praha 1904. Reedice Čin, Praha 1926, 286 s. Reedice Ústav T. G. Masaryka, Praha 1998, 223 s.
V boji o náboženství, Praha 1904, reedice Čin, 1947, 74 s.
Prádlo katechetům. I. Úvod. II. Žáloba 308mi a přelíčení. III. Doklady, Čas, Praha 1906. Toto vydání je těžko dostupné, lze však nalézt německé vydání *Ein Katechetenspiel*, Neuer Frankfurter Verlag, Frankfurt nad Mohanem 1907, 128 s.

- Inteligence a náboženství. Náboženská diskuse v královéhradeckém Albertinu*, Čas, Praha 1907, 189 s.
- Vasič – Forgáč – Aehrenthal. *Einiges Material zur Charakteristik unserer Diplomatie*, Verlag des Tagblattes Čas, Praha 1911, 78 s.
- La Nouvelle Europe, The New Europe*, Washington 1918, 228-XV s. České vydání *Nové Evropy* pochází z roku 1920. Reedice Doplněk, Brno 1994, 195 s. Německé vydání *Das Neue Europa* je z roku 1922, Schwetschke & Sohn, Berlín, 144 s. Nové francouzské vydání *L'Europe nouvelle*, L'Harmattan, Paříž 2002.
- Otevřít Rusko Evropě*, ve spolupráci s Benešem, 1922, Reedice H&H, Praha 1992, 63 s.
- Svetová revoluce, za války a ve válce, 1914–1918*, Čin, Praha 1925, 650 s. Francouzské vydání *La Résurrection d'un État, souvenirs et réflexions, 1914–1918*, Plon Paříž 1930, 540 s.
- O studiu děl básnických*, G. Voleský, Praha 1926, 2. vyd. 54 s.
- Ideál humanitní*, reedice Melantrich, Praha 1990, 127 s. Francouzské vydání Marcel Rivièrre, Paříž 1930, 102 s.
- Rusko a Evropa*, 2 sv., české vydání Praha 1931–1933, 663 a 750 s. Reedice ÚTGM, Praha 1994, 3. sv.
- Studie o F. M. Dostoevském*, Orbis, Praha 1932, 83 s.
- Čapek, Karel, *Hovory s T. G. Masarykem*, reedice Československý spisovatel, Praha 1990, 580 s. Francouzská reedice *Entretiens avec Masaryk*, édition de l'Aube, La Tour d'Aigues 1991, 262 s.
- C) Články, projevy a přednášky**
- Jak zvelebovat naši literaturu naukovou*, článek z r. 1885, nové vydání Čin, Praha 1948, 60 s.
- Slovanské studie I, Slavjanofilství I. V. Kirejevského*, Praha 1889, nejprve však v *Athenaeu* v prosinci 1888 až květnu 1889.
- Jak pracovat?*, cyklus přednášek v roce 1898, Čin, Praha 1946, 87 s.
- Mnohoženství a jednoženství*, přednáška uvedená 7. března 1899 v Domovině, spolku na ochranu dívek a žen v psychologických nesnázích, Pospíšil, Praha 1899, 24 s.
- Nutnost revidovat proces Polenský*, Čas, Praha 1899, 16 s.
- Americké přednášky*, 1. vyd. 1907, reedice Čin, Praha 1929, 152 s.
- Článek „In memoriam“ při příležitosti Tolstého skonu, Čas, 22. listopadu 1910. Přetiskeno ve sborníku *Československé vzpomínky na Jasnou Poljanu*, Krejčí, Praha 1925, 200 s.
- O etice a alkoholismu*, brožura o 24 s., poprvé vyšla v roce 1912, reedice Studentské knihy, Brno 1920.
- Masaryk a revoluční armáda*, projevy k legiím, Melantrich, Praha 1922, 238 s.
- D) Výbory z citací, projevů a korespondence**
- Barton, F. O. (ed.), *Masarykova slova*, Daniel, Praha 1990, 111 s.
- Cach, Josef (ed.), *T. G. Masaryk o škole a vzdělání*, sbírka článků (1892–1920), Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1990, 134 s.
- Dresler, Jaroslav (ed.), *Masarykova abeceda*, Melantrich, Praha 1990, 229 s.
- Gajan, Koloman (ed.), *O demokracii, výbor ze spisů a projevů (1895–1933)*, Melantrich, Praha 1991, 160 s.
- Kovtun, Jiří (ed.)
- *Slovo má poslanec Masaryk*, 1. vyd. edice Arkýř, Mnichov 1985, 213 s; 2. vyd. Československý spisovatel, Praha 1991, 340 s.
  - *The Spirit of Thomas G. Masaryk, 1850–1937*, an anthology, Macmillan, Londýn a Basingstoke 1990, XX, 267 s.
- Masarykův sborník* (Čin, Praha): sborníky článků o Masarykovi, ale také dosud nepublikované Masarykovy texty:

- Sv. I, 1925, 405 s.
 Sv. II, 1927, 368 s.
 Sv. III, 1929, 368 s.
 Sv. IV, 1930, 436 s.
 Sv. V, svazek nazván *Vůdce generací I*, 1932, 483 s.
 Sv. VI, svazek nazván *Vůdce generací II*, 1932, 444 s.
 Sv. VII, 1980 v samizdatu, reedice ÚTGM, 1992, 551 s.
 Sv. VIII, 1993, 217 s.
 Sv. IX, 1997, 309 s.
 Sv. X, 2000, 448 s.
 Minařík, Stanislav (ed.), *Masarykovy projevy a řeči za války*, Stanislav Minařík, Praha-Smíchov 1919, 92 s.
Myšlenky Masarykovy, Náklad Nového lidu, Brno 1920, 63 s.
Nechte mne zapomenout na sny mé, korespondence T. G. Masaryka se Zdenou Šemberovou, Česká expedice & Riopress, Praha 1996, 176 s.
 Obrátil, Karel (ed.), *Masarykova čítanka*, Otakar Sobek, Brno 1937, 158 s.
 Odstrčil, Oskar (ed.), *T. G. Masaryk národu*, Zemská rada osvětová, Praha 1947, 265 s.
 Opat, Jaroslav (ed.), *O bolševictví*, přednášky a články z roku 1920, Reedice Evropský kulturní klub, Praha 1990, 95 s.
 Polák, Stanislav (ed.), *Juvenilie, studie a statí, 1876–1881*, ÚTGM, Praha 1993, 170 s.
 Škrach, Vasil K. (ed.)
 – *TGM: Velcí mužové*, Státní nakladatelství, Praha 1926, 200 s.
 – *Kult rozumu a nejvyšší bytosti*, sborník článků z let 1893–1894, A. Synek, Praha 1934, 39 s.
 – *Stati a rozmluvy T. G. Masaryka o knihách a o četbě*, Kopecký, Kolín 1948, 44 s.
 ÚTGM (ed.), *Můj poměr k literatuře; Šaldův český román*, sborník článků z dvacátých let, ÚTGM, Praha 1994, 80 s.

E) Masarykova periodika

- *Athenaeum* (1883–1893)
- *Čas* (1887–1915)
- *Naše doba* (1894–1949)
- *La Nation tchèque* (1915–1919)

III. DALŠÍ STUDOVANÁ PERIODIKA

- *České slovo*
- *Přítomnost*
- *Lidové noviny*
- *Národní listy*
- *Právo lidu*
- *Rudé právo*
- *Venkov*
- *Prager Presse*

IV. DÍLA O MASARYKOVSKÉ PROBLEMATICE

A) Obecně o českých zemích, Slovensku a Rakousku-Uhersku

- Album representantů všech oborů veřejného života československého*, Praha 1927, 1202 s.
 Bednář, Miloslav, *České myšlení*, Filosofia, Praha 1996, 390 s.

- Delsolová, Chantal a Malslowski, Michel (ed.), *Histoire des idées politiques de l'Europe centrale*, PUF, Paříž 1998, 605 s.
- Ferenčuhová, Bohumila (ed.), *La France et l'Europe centrale, 1867–1914*, Academic electronic Press, Bratislava 1995, 370 s.
- Garver, Bruce M., *The young czech party, 1874–1901, and the emergence of a multi-party system*, Yale University Press, New Haven 1978.
- Havelka, Miloš (ed.), *Spor o smysl českých dějin, 1895–1938*, Torst, Praha 1995, 872 s.
- Hobsbawm, Eric, *Nations et nationalisme depuis 1780*, Gallimard, Paříž 1992, 254 s.
- Hoensch, Jörg K., *Histoire de la Bohême*, Payot, Paříž 1995, 525 s.
- Kořalka, Jiří, *Češi v Habsburské říši a v Evropě, 1815–1914*, Argo, Praha 1996, 356 s.
- Kováč, Dušan, *Dějiny Slovenska*, Lidové noviny, Praha 1998, 422 s.
- Krejčí, Oskar, *Český národní zájem a geopolitika*, Universe-Simba, Praha 1993, 179 s.
- Lipták, Lubomír, *Petite Histoire de la Slovaquie*, Institut d'études slaves, Paříž 1996, 127 s.
- Macek, Josef, *Histoire de la Bohême*, Fayard, Paříž 1984, 370 s.
- Malý, Karel a Sivák, Florian, *Dějiny státu a práva v českých zemích a na Slovensku do r. 1918*, H&H, Praha 1992, 533-XVIII s.
- Marès, Antoine, *Histoire des Pays tchèque et slovaque*, Hatier, Paříž 1995, 383 s.
- Mareš, F., *Remarques sur le problème des Manuscrits tchèques de Králové Dvůr et de Zelená Hora*, Československá společnost rukopisná, Praha 1936, 24 s.
- Michel Bernard
- *Banques et banquiers en Autriche au début du XXe siècle*, Presses de la Fondation nationale des sciences politiques, Paříž 1976, 406 s.
  - *La Mémoire de Prague, conscience nationale et intelligentsia dans l'histoire tchèque et slovaque*, Perrin, Paříž 1986, 223 s.
  - *Nations et nationalités en Europe centrale, XIXe–XXe siècle*, Aubier, Paříž 1995, 324 s.
  - *Histoire de Prague*, Fayard, Paříž 1998, 448 s.
- Palacký, František, *Dějiny národu českého*, reedice Mazáč, Praha 1939, 6 sv.
- Pěkný, Tomáš, *Historie Židů v Čechách a na Moravě*, Sefer, Praha 1993, 430 s.
- Pernes, Jiří, *Svět Lidových novin, 1893–1993*, Lidové noviny, Praha 1993, 144 s.
- Piétri, Nicole, Michel, Bernard a Buffet, Cyril, *Villes et sociétés urbaines dans les pays germaniques*, SEDES, Paříž 1992, 216 s.
- Rupnik, Jacques, *L'Autre Europe*, 2. vyd., Points-Seuil, Paříž 1993, 446 s.
- Šolle, Zdeněk, *Století české politiky*, Mladá fronta, Praha 1998, 304 s.
- Tobolka, Zdeněk, *Politické dějiny u československého národa*, Československý kompas, Praha 1932, 5 sv.
- Urban, Otto
- *Česká společnost, 1848–1918*, Svoboda, Praha 1982, 695 s. V němčině: *Die Tschechische Gesellschaft, 1848–1918*, Böhlaus, Vídeň, Kolín nad Rýnem, Výmar 1994, 2 sv.
  - *České a slovenské dějiny do roku 1918*, Svoboda, Praha 1991, 269 s.
  - *Petite Histoire des pays tchèques*, Institut d'études slaves, Paříž 1996, 144 s.
- Volet-Jeanneret, Helena, *La Femme bourgeoise à Prague. De la philanthropie à l'émanicipation, 1860–1895*, Slatkine, Ženeva 1988, 391 s.
- Weigert, Bořivoj, *Omladina, Jan Ziegloser*, Praha 1919, 189 s.
- Znoj, Milan, Havránek, Milan (ed.), *Český liberalismus*, Torst, Praha 1995, 521 s.
- B) Díla zaměřená na Masaryka**
- Sborník z konference konané v Hodoníně (listopad 1992), *Masaryk filozof a pedagog*, Masarykovo muzeum, Hodonín 1993, 111 s.
- Sborník z konference konané v Hodoníně (listopad 1993), *T. G. Masaryk a sociologie*, Masarykovo muzeum, Hodonín 1994, 117 s.
- Sborník z konference konané v Hodoníně (listopad 1994), *Náboženská dimenze Masarykova myšlení*, Masarykovo muzeum, Hodonín 1995, 108 s.
- Sborník z konference konané v Hodoníně (listopad 1996), *Masarykova filozofie, pojetí demokracie a existence pluralitního politického systému 1. republiky*, Masarykovo muzeum, Hodonín 1997, 106 s.
- Sborník z konference konané v Hodoníně (listopad 1997), *Masaryk a ruské revoluce*, Masarykovo muzeum, Hodonín 1998, 115 s.
- Sborník z konference konané v Brně (červen 1991), *T. G. Masaryk a střední Evropa*, Masarykova univerzita, Brno 1994, 147 s.
- Sborník z konference Masarykovy společnosti (1993), *Masarykova politická filosofie*, Masarykova společnost, Praha 1993, 106 s.
- Beld, Antonie van den, *The Political and Social Philosophy of Thomas G. Masaryk*, Mouton, Haag a Paříž 1975, 162 s.
- Bartoš, August, *Masaryk a děti*, August Bartoš, Praha 1935, 80 s.
- Bělohlávek, Bedřich, *Masaryk a hudba*, Mazáč, Praha 1936, 132 s.
- Beneš Edvard a kol., *T. G. Masarykovi k osmdesátým narozeninám*, Čin, Praha 1930, 439 s.
- Beneš, Vojta a kol., *T. G. Masarykovi k 85. narozeninám*, Čin, Praha 1935, 78 s.
- Bláha, Silvestr, *Co dal Masaryk armádě a brannosti národa*, Ministerstvo národní obrany/Vědecký ústav vojenský, Praha 1936, 88 s.
- Brožek, Josef a Hoskovec, Jiří, *T. G. Masaryk on psychology*, Karolinum, Praha 1995, 125 s.
- Daneš, František a kol., *O Čapkovicích Hovorech s T. G. Masarykem*, AV, Praha 1994, 183 s.
- Doležal Jaromír
- *80. let T. G. Masaryka*, Státní nakladatelství, Praha 1929, 199 s.
  - *Masaryk osmdesátiletý*, Praha, Státní nakladatelství, 1931, 456 s.
- Doubek, Vratislav, *T. G. Masaryk a česká slovanská politika, 1882–1910*, Academia, Praha 1999, 192 s.
- Dvořáková, Zora, *Než se stal prezidentem*, EVA, Praha 1997, 285 s.
- Fajfr, Fr., *Masaryk a Comte*, Kdyň 1925, 97 s.
- Filipi, Josef, *S Masarykovými*, Orbis, Praha 1947, 166 s.
- Fischer, Josef, *Presidentův program*, Praha 1922, 79 s.
- Flieder, Robert, *T. G. Masaryk*, Melantrich, Praha 1920, 79 s.
- Gašparíková-Horáková, Anna
- *U Masarykovcov*, Academic electronic Press, Bratislava 1995, 304 s.
  - *Z lánského deníku 1929–1937*, Radioservis, Praha 1997, 214 s.
- Gordon-Skilling, Harold, *T. G. Masaryk against the current, 1882–1914*, Macmillan, Basingstoke 1994, 248 s. Česky *T. G. Masaryk proti proudu, 1882–1914*, Práh, Praha 1995, 248 s.
- Gruchala, Janusz, *Tomasz G. Masaryk*, Ossolineum, Wroclaw, Varšava, Krakov 1996, 255 s.
- Havelka, Emanuel, *S T. G. Masarykem*, Masarykovo muzeum, Hodonín 1993, 53 s.
- Herben, Jan
- *Masaryk osvoboditel*, 1. vyd. Praha 1920, 416 s.
  - *T. G. Masaryk, život a dílo prezidenta osvoboditele*, Sfinx, 1. vyd. Praha 1927, 5., rozšířené vyd. 1947, 500 s.
  - *Masarykův rodinný život*, Praha 1936, 88 s.
  - *Proti proudu*, Hlas, reedice Praha 1997, 238 s.
- Hoffmann, Roland J., *T. G. Masaryk und die tschechische Frage*, sv. 1, Oldenbourg, Mnichov 1988.
- Hofmann, Josef a Odstrčil, Oskar (ed.), *TGM jak jsme ho viděli*, Mikuta/Rovnost, Brno 1948, 372 s.
- Hromádka, Josef Lukl
- *Masaryk, YMCA*, Praha 1930, 242 s.
  - *Dostoevskij a Masaryk*, YMCA, Praha 1931, 63 s.

- *Masaryk mezi včerejškem a zítřkem*, YMCA, Praha 1947, 115 s.
- Jandík, Stanislav, *Masaryk na Valašsku*, Volně myšlenky, Praha 1936, 338 s.
- Kárník, Zdeněk, *Habsburk, Masaryk či Šmeral, socialisté na rozcestí*, Karolinum, Praha 1996, 557 s.
- Klíma, Jaromír, *Neznámý Masaryk. Příspěvky k seznání jeho náboženského přesvědčení a církevní příslušnosti*, Praha 1937, 69 s.
- Kovtun, Jiří
– *Masarykův triumf*, Odeon, Praha 1991, 537 s.
- *Tajuplná vražda, případ Leopolda Hilsnera*, Sefer, Praha 1994, 574 s.
- *Pražský hrad za T. G. Masaryka*, ve spolupráci se Zdeňkem Lukešem, Pražský hrad, Praha 1995, 80 s.
- Kozák, J. B., *T. G. Masaryk a vznik Washingtonské deklarace v říjnu 1918*, Melantrich, Praha 1968, 116 s.
- Král, Josef, *Masaryk, filosof humanity a demokracie*, Orbis, Praha 1947, 138 s.
- Krejčí, Antonín, Uher, Jan a kol., *T. G. Masaryk, sokolstvo a sokolství*, Moravský legionář, Brno 1935, 120 s.
- Kučera, Martin, *Pekař proti Masarykovi*, ÚTGM, Praha 1995, 91 s.
- Kvaček, Robert (ed.), *T. G. Masaryk a Slovensko*, Masarykova společnost a Ústav T. G. Masaryka, Praha 1991, 103 s.
- Linhart, František, *Masaryk a budoucnost náboženství*, Český zápas, Praha 1946, 21 s.
- Loužilová, Olga, *Masarykův problém moderního člověka*, Karolinum, Praha 1990, 141 s.
- Machovec, Milan, *Tomáš G. Masaryk*, Melantrich, Praha 1968, 284 s.
- Martonová, Taťána (ed.), *Masaryk a česko-slovenské vztahy*, sborník z hodonínské konference (listopad 1991), Masarykovo muzeum, Hodonín 1992, 51 s.
- Marzik, Thomas D., *Czech relations with the Slovaks: the slovakophil writings and activities of Karel Kálal, 1885–1900*, nepublikovaná dizertační práce, Columbia University 1975.
- Nejedlý, Zdeněk, *T. G. Masaryk*, Melantrich, Praha 1931–1937, pět svazků.
- Novák, Josef (ed.), *On Masaryk*, Rodopi, Amsterdam 1988, 402 s.
- Nový, Lubomír (ed.), *Filosofie T. G. Masaryka*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1962, 132 s.
- Nový, Lubomír, *Filosof T. G. Masaryk*, Doplněk, Brno 1994, 156 s.
- Obrátil, K. J., *Masaryk na Moravě a na Slovensku*, Otakar Sobek, Brno 1921, 134 s.
- Opat, Jaroslav
– *Filozof a politik T. G. Masaryk, 1882–1893*, Index, Praha/Kolín nad Rýnem 1987, 557 s. Reedice Melantrich, Praha 1990, 469 s.
- *Masarykiana*, Ústav T. G. Masaryka, Praha 1994, 172 s.
- *Evropán a světoobčan T. G. Masaryk*, EVA, Praha 1997, 79 s.
- Opat, Jaroslav (ed.)
– *T. G. Masaryk a Slovensko*, ÚTGM, Praha 1991, 103 s.
- *Masarykova idea československé státnosti ve světle kritiky dějin*, sborník z hodonínské konference (září 1992), ÚTGM, Praha 1993, 183 s.
- *První světová válka, moderní demokracie a T. G. Masaryk*, sborník z konference v Liblicích, (září 1994), ÚTGM, Praha 1995, 355 s.
- *T. G. Masaryk a situace v Čechách a na Moravě od konce XIX. století do německé okupace Československa*, sborník z konference konané v Praze v červnu 1996, ÚTGM, Praha 1998, 155 s.
- *Sto let Masarykovy České otázky*, sborník z konference konané v Brně a Hodoníně v září 1995, ÚTGM, Praha 1997, 275 s.
- Patočka, Jan
– *La crise du sens*, sv. 1: Comte, Masaryk, Husserl, Ousia, Brusel 1985, 221 s.
- *La crise du sens*, sv. 2: Masaryk et l'action, Ousia, Brusel 1986, 263 s.
- *Tři studie o Masarykovi*, Mladá fronta, Praha 1991, 136 s. (tři texty z pěti uvedených v prvním svazku *La crise du sens*).

- Pauza, Miroslav (ed.), *Masaryk, rozum a víra*, Filozofický ústav ČSAV, Praha 1991, 118 s.
- Peška, Vladimír a Marès, Antoine (ed.), *Thomas Garrigue Masaryk, Européen et humainiste*, IES, Paříž 1991, 318 s.
- Plamínková, Františka (ed.), *Masaryk a ženy*, Ženská národní rada, Praha 1930, 344 s.
- Polák, Stanislav, *Masarykovi rodiče a antisemitský mýtus*, Ústav T. G. Masaryka, Praha 1995, 78 s.
- Růžička, Jindřich, *TGM a rodina Šemberova*, Masarykova společnost, pobočka Brno, sborník č. 5, Brno 1992, 14 s.
- Rychnovský, Ernst (ed.), *Masaryk a židovství*, Nakladatelství „Mars“, Praha 1931, 331 s.
- Rys, Jan, *Hilsneriáda a TGM: ke čtyřicátému výročí vražd polenských*, Alois Wiesner, Praha 1939, 293 s.
- Seton-Watson, R. W., *Documents/Dokumenty, 1906–1951*, 2 sv., Ústav T. G. Masaryka–Matica slovenská, Praha a Martin 1995, 665 a 241 s.
- Schmidt-Hartmann Eva, *Thomas G. Masaryk's realism*, Oldenbourg, Mnichov 1984, 212 s.
- Smetanová, Jindřiška, *TGM: „proč se neřekne pravda?“*, Primus, Praha 1996, 324 s.
- Syllaba, Jiří, *Mé vzpomínky na presida T. G. Masaryka*, Maxdorf, Praha 1997, 175 s.
- Syllaba, Theodor (ed.)
– *T. G. Masaryk a revoluce v Rusku*, Naše vojsko, Praha 1963, 265 s.
- *Masaryk a myšlenka evropské jednoty*, sborník z konference Karlovy univerzity v červnu 1991, FF UK, Praha 1992, 147 s.
- Szporluk, Roman, *The political thought of Thomas G. Masaryk*, Colorado, Boulder 1981, 244 s.
- Šantrůček, Bohuslav, *Masaryk a Klofáč*, Melantrich, Praha 1938, 503 s.
- Šimsa, Jaroslav, *TGM v duchu*, Lachter, Praha 1946, 187 s.
- Šolle, Zdeněk, *Masaryk a Beneš ve svých dopisech z doby pařížských mírových jednání v roce 1919*, Archiv Akademie věd České republiky, 2 sv., Praha 1993 a 1994, 105 a 425 s.
- T. G. Masaryk (1850–1937)*, kolektivní dílo ve třech svazcích, Macmillan, Londýn & Basingstoke, 1989–1990:
- Winters, Stanley B. (ed.), sv. 1, *Thinker and politician*, 336 s.
- Pynsent, Robert B. (ed.), sv. 2, *Thinker and critic*, 204 s.
- Hanak, Harry (ed.), sv. 3, *Statesman and cultural force*, 235 s.
- Trapl, Miloslav
– *Vědecké základy Masarykovy politiky*, Zář, Brno 1947, 196 s.
- *Masarykův program: Demokracie, socialismus, česká otázka*, Zář, Brno 1948, 243 s.
- Vaněk, Antonín, *TGM – poselství*, Melantrich, Praha 1992, 226 s.
- Velemínský, Karel (ed.), *Masaryk osvoboditel*, Školní knihosklad, Praha 1920, 410 s. Reedice 1938, Státní nakladatelství, 364 s.
- Zeman, Zbyněk, *The Masaryks: The Making of Czechoslovakia*, Weidenfeld and Nicolson, Londýn 1976, 230 s.
- Zumr, Josef a Binder, Thomas (ed.), *T. G. Masaryk und die Brentano-Schule*, Filozofický ústav ČSAV, Praha & Štýrský Hradec 1992, 218 s.

C) Díla o Masarykově rodině

- Crawford Mitchell, Ruth, *Alice Garrigue Masaryková, 1879–1966*, Pittsburgh University Press, Penn. 1980, 251 s.
- Davenportová, Marcia, *Jan Masaryk, poslední portrét*, Panorama, Praha 1991, 112 s.
- Fischl, Viktor, *Hovory s Janem Masarykem*, Mladá fronta, Praha 1991, 128 s.
- Kettner, Petr, Jedlička, I. M., *Proč zemřel Jan Masaryk?*, Horizont, Praha 1990, 192 s.
- Kosatík, Pavel a Kolář, Michal, *Jan Masaryk*, Mladá fronta, Praha 1998, s. 344.
- Masaryková, Alice
– *Vzpomínám*, Nakladatelství Vladimír Žikeš, Praha 1948, 23 s.
- *Dětství a mládí*, ÚTGM, Praha 1994, 130 s.

- Masaryková, Charlotte G., *Listy do vězení* (dceři vězněné za první světové války), Nakladatelství Vladimír Žikeš, Praha 1948, 110 s.
- Neudorfová, Marie (ed.), *Charlotta G. Masaryková*, sborník z konference konané v Praze v listopadu 2000, ÚTGM, Praha 2001, 246 s.
- Ort, Alexandr (ed.), *Jan Masaryk, diplomat, státník, humanista*, 2 sv., Nadace Jana Masaryka, Praha 1996, 223 a 230 s.
- Sedlmayerová, O., *Paní Ch. G. Masaryková*, ÚSJU, Brno 1933, 230 s.
- Vaněk, Vladimír, *Jan Masaryk*, Torst, Praha 1994, 228 s.

D) Životopisy

- Bled, Jean-Paul, *François-Joseph*, Fayard, Paříž 1994, 767 s.
- Crane, Richard, *A French conscience in Prague, Louis Eugène Faucher and the abandonment of Czechoslovakia*, Colorado University Press, Boulder, 1996, 187 s.
- Dejmek, Jindřich, *Historik v čele diplomacie, Kamil Krofta*, Karolinum, Praha 1998, 398 s.
- Honzáková, Albína, *F. F. Plamínková*, Melantrich, Praha 1935, 776 s.
- Janin, M., generál, *M. R. Štefánik*, Otto, Praha 1932, 103 s.
- Juríček, Ján, *M. R. Štefánik*, Mladé letá, Bratislava 1990, 174 s.
- Kálal, Karel, *Otec národa* (František Palacký), Dědictví Komenského, Praha 1926, 61 s.
- Kalista, Zdeněk, *Josef Pekař*, Torst, Praha 1994, 356 s.
- Klíma, Jiří, *František Drtina*, Dědictví Komenského, Praha 1921, 226 s.
- Klimek, Antonín a Hofman, Petr, *Vítěz, který prohrál. Generál Radola Gajda*, Paseka, Praha 1995, 285 s.
- Kořalka, Jiří, *František Palacký, evropský historik a politický myslitel*, Národní knihovna, Praha 1997, 56 s.
- Kosatík, Pavel, *Dr. Jaroslav Preiss, bankéř první republiky*, Motto, Praha 1996, 207 s.
- Mackenzie, Compton, *Dr. Beneš, Družstevní práce*, Praha 1948, 515 s.
- Marie, Jean-Jacques, *L'homme qui défia Lénine, Boris Savinkov*, Grasset, Paříž 1989, 330 s.
- Med, Jaroslav, *Viktor Dyk*, Melantrich, Praha 1988, 414 s.
- Ort, Alexandr, *Edvard Beneš, diplomat a politik*, IRMA, Praha 1994, 88 s.
- Rádl, Emanuel, *Útěcha z filosofie*, Svoboda, Praha 1994, 90 s.
- Rajchl, Rostislav, *Štefánikova pařížská léta*, Praha 1937, 232 s.
- Ries, Pavel, *Josef Hlávka, největší český mecenáš*, TV Spektrum, Praha 1991, 126 s.
- Sak, Robert, *Rieger, příběh Čecha devatenáctého věku*, Městský úřad Semily, Semily 1993, 327 s.
- Syllaba, Theodor
– *Jan Gebauer na pražské univerzitě*, Karolinum, Praha 1983, 154 s.
- *Jan Gebauer*, Melantrich, Praha 1986, 360 s.
- Štvrtěcký, Štefan, *Náš Milan Rastislav Štefánik*, Smena, Bratislava 1990, 309 s.
- Šulcová, Marie, *Čapci*, Melantrich, Praha 1985, 369 s.
- Trapl, Miloš, *Monsignore Jan Šrámek*, Danal, Olomouc 1995, 131 s.
- Urban, Otto, *František Josef I.*, Archiv, Praha 1991, 320 s.
- Vančura, Jindřich, *Arnošt Denis*, SVU Mánes, Praha 1923, 301 s.
- Vopařil, Josef, *Josef Hlávka, český architekt a mecenáš*, Nadání J., M. a Z. Hlávkových, Praha 1980, 44 s.
- Zeman, Zbyněk (s Antonínem Klimkem), *The Life of Edvard Benes, 1884–1948*, Oxford University Press, Oxford 1997, 293 s. Česká verze: Zbyněk Zeman, *Edvard Beneš, politický životopis*, Mladá fronta, Praha 2000, 344 s.

E) Díla o první světové válce

- 1) Boj za československou nezávislost
- Beneš, Edvard, *Světová válka a naše revoluce*, Čin & Orbis, Praha 1935, 3 sv.
- Beneš, Vojta, *Děti v bouři revoluce*, ÚSJU, Brno 1934, 300 s.
- Čapek, Thomas, *The Čechs (Bohemians) in America*, Cambridge University Press, Boston 1920, 293 s.
- Hajšman, Jan
– *Česká mafie, vzpomínky na odboj doma*, Orbis, Praha 1933, sv. 1, 277 s.
- *Mafie v rozmachu*, 1934, sv. 2, 447 s.
- Hudec, Rudolf (ed.), *Cestou k osvobození*, Kraus, Praha 1924, 568 s.
- Kalvoda, Josef, *Genese Československa*, Panevropa, Praha 1998, 607 s.
- Merhout, Cyril (ed.), *Dokumenty našeho osvobození*, Koč, Praha 1919, 234 s.
- Michel, Bernard, *La Chute de l'Empire austro-hongrois*, Robert Laffont, Paříž 1991, 323 s.
- Miller Unterbergerová, Betty, *The United States, Revolutionary Russia and the Rise of Czechoslovakia*, University of North Carolina Press, Chapel Hill 1989, 463 s.
- Pichlík, Karel, *Bez legend, zápas o československý program*, Panorama, Praha, 1991, 423 s.
- Polišenský, Josef, *Češi a Amerika*, Karolinum, Praha 1996, 119 s.
- Seton-Watson, R. W. (Pseudonym: Scotus Viator), *Europa v přerodu* (Sbírka článků o New Europe), Borový, Praha 1920, XVI-327 s.

2) Československé legie

- Bradley, John F. N., *La légion tchécoslovaque en Russie, 1914–1920*, Paříž 1965.
- Červinka, Vincenc, *Naši na Sibiři*, Pražská akciová tiskárna, Praha 1920, 338 s.
- Dürich, Josef, *V českých službách*, vlastním nakladem, Klášter nad Jizerou 1921.
- Křížek, Jaroslav, *Němci, Lenin a Čs. Legie*, Vyšehrad, Praha 1997, 110 s.
- Patejdl, Josef, *Sibiřská anabase*, Památník odboje, Praha 1923, 61 s.
- Pichlík, Karel, Klípa, Bohumír, Zabloudilová, Jitka, *Českoslovenští legionáři, 1914–1920*, Mladá fronta, edice Archiv, Praha 1996, 285 s.

3) Rok 1918

- Broklová, Eva (ed.), *Prohlášení nezávislosti československého národa zatímni vládou Československa*, ÚTGM a Patriae, Praha 1998, 59 s.
- Čada, Václav, *28. říjen 1918, skutečnost, sny a iluze*, Mladá fronta, Praha 1988, 301 s.
- Galandauer, Jan, *Vznik Československé republiky 1918*, Svoboda, Praha 1988, 344 s.
- Klimek, Antonín, *Říjen 1918*, Paseka, Praha 1998, 279 s.
- Ústav mezinárodních vztahů (kol.), *Vznik Československa 1918*, Ústav mezinárodních vztahů, Praha 1994, 439 s.

F) Díla o československé politice

- 1) Politická scéna
- Bosl, Karl a Seibt, Ferdinand (ed.), *Kultur und Gesellschaft in der Ersten Tschechoslowakischen Republik*, Oldenbourg, Mnichov 1982, 351 s.
- Broklová, Eva, *Československá demokracie 1918–1938*, USD, Praha 1992, 168 s.
- Dostál, Vladimír, *Agrární strana*, Atlantis, Brno 1998, 358 s.
- Herben, Jan, *Kniha vzpomínek*, Družstevní práce, Praha 1936, 685 s.
- Hrubý, Jan, *Afery první republiky*, ROH, Praha 1984, 207 s.
- Gregorovič, Miroslav, *Kapitoly o českém fašismu*, Lidové noviny, Praha 1995, 186 s.
- Klátil, František, *Republika nad stranami*, Melantrich, Praha 1992, 370 s.
- Klimek, Antonín
– *Československá zahraniční politika 1918–1938*, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, Praha 1995, 115 s.

- *Boj o Hrad*, 2 sv., Panevropa, Praha 1996 a 1998, 432 a 591 s.
- Kramář, Karel, *Paměti*, Praha 1938.
- Krofta, Kamil, *Z dob naší první republiky*, Laichter, Praha, 1939, 348 s.
- Mamatey, Victor S., Luža, Radomír (ed.), *La République tchécoslovaque, 1918–1948, une expérience de démocratie*, Librairie du Regard, Paříž 1987, 475 s.
- Mašlaň, František, *Dějiny svobodného zednářství v Čechách*, Kawana, Praha 1993, 38 s.
- Noël, Léon, *La Tchécoslovaquie avant Munich*, Institut d'études slaves, Paříž 1982, 207 s.
- Peroutka, Ferdinand, *Budování státu*, Praha 1933–1938. Reedice Lidové noviny, Praha 1991, 4 sv.
- Preissig, Erhard, *Die Francözische Kulturpropaganda in der Tschechoslowakei*, Deutsche Geisteswissenschaft, Stuttgart 1943, 256 s. (pozn.: autor byl nacistou).
- Rašík, Alois, *Paměti*, Bonus, Brno 1994, 229 s.
- Rupnik, Jacques, *Histoire du parti communiste tchécoslovaque*, Presses de la FNSP, Paříž 1981, 288 s. Český *Dějiny komunistické strany Československa*, Academia, Praha 2002, 284 s.
- Seibt, Ferdinand, Neumüller, Michael (ed.), *Frankreich und die böhmischen Länder im 19. und 20. Jahrhundert*, Oldenbourg/Collegium Carolinum, Mnichov 1990, 312 s.
- Svátek, František (ed.), *Politické elity v Československu 1918–1948*, Ústav pro soudobé dějiny, Praha 1994, 259 s.
- Trapl, Miloš, *Politický katolicismus a československá strana lidová v Československu v letech 1918–1938*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1990, 171 s.
- Vondráček, Vladimír, *Konec vzpomínání*, Avicenum, Praha 1988, 326 s.
- 2) *Češi a Slováci*
- John, Miloslav, *Čechoslovakismus a ČSR, 1914–1938*, Baroko & Fox, Beroun 1994, 423 s.
- Kováč, Dušan, *Slováci a Češi. Dějiny*, Academic electronic Press, Bratislava 1997, 138 s.
- Rychlík, Jan, *Slováci a Češi ve 20. století*, Academic electronic Press, Bratislava 1997, 360 s.
- 3) *Evropské otázky*
- Bled, Jean-Paul a kol (ed.), *Les Conséquences des traités de paix de 1919–1920 en Europe centrale et orientale*, sborník z konference konané ve Štrasburku v květnu 1998, Publications des universités de Strasbourg, Štrasburk 1987, 400 s.
- Břach, Radko, *Československo a Evropa v polovině dvacátých let*, Paseka, Praha 1996, 359 s.
- Hlaváček, Ivan (ed.), *Československo a střední Evropa v meziválečném období*, Karolinum, Praha 1996, 223 s.
- Kučerová, Stanislava (ed.)
- *Idea Československa a střední Evropy*, sborník z konference v Brně a Martině (říjen 1993), Konvoj, Brno 1994, 2 sv., 67 a 312 s.
  - *Českoslovenství, středoevropanství a evropanství*, Konvoj, Brno 1998, 536 s.
- Lemberg, Hans a Heumos, Peter (ed.), *Das Jahr 1919 in der Tschechoslowakei und Ostmitteleuropa*, Oldenbourg, Mnichov 1993, 261 s.
- Théry, Franck, *Construire l'Europe dans les années vingt*, Institut européen, Ženeva 1998, 192 s.
- 4) *Německá otázka a střední Evropa*
- Denis, Ernest, *L'Allemagne et la paix*, Delagrave, Paříž 1918, 341 s.
- Dietl, Werner, *Die Deutsche Christlichsoziale Volkspartei in der Ersten Tschechoslowakischen Republik, 1918–1929*, Sudetendeutschen Archive, Mnichov 1991, 395 s.
- George, Pierre, *Le Problème allemand en Tchécoslovaquie (1919–1946)*, Imprimerie nationale, Paříž 1947, 96 s.
- Hemmerle, Rudolf, *Heimat im Buch*, Sudetendeutschen Archive, Mnichov 1996, 334 s.
- Cháb, Václav, *Německý vpád na slovanský východ*, Pokrok, Praha 1938, 124 s.
- Jančík, Drahomír, *Německo a Malá dohoda*, Karolinum, Praha 1990, 175 s.
- Johnston, William M., *L'Esprit viennois*, PUF, Paříž 1985. Reedice Quadriga 1991, 645 s.
- Kubů, Eduard, *Německo, zahraniční politické dilema Edvarda Beneše*, Karolinum, Praha 1994, 141 s.
- Kural, Václav, *Konflikt místo společenství? Češi a Němci v československém státě (1918–1938)*, AFGH-NADAS, Praha 1993, 272 s.
- Le Rider, Jacques
- *Modernité viennoise et crises de l'identité*, PUF, Paříž 1990.
  - *La Mitteleuropa*, PUF, Paříž 1994, 128 s.
- Malířová, Eva (ed.)
- *Češi a Němci, věční sousedé*, Nadace Bernarda Bolzana, Praha 1993, 168 s.
  - *Češi a Němci, historická tabu*, Nadace Bernarda Bolzana, Praha 1995, 349 s.
- Österreichische Dokumentationen, *Die Erste Republik, 1918–1938*, Bundespresse-dienst, Vídeň 1988, 71 s.
- Rádl, Emanuel, *Válka Čechů s Němcii*, Melantrich, Praha 1993, 296 s.
- Richter, Karel, *Sudety*, Fajma, Praha 1994, 199 s.
- Schorske, Carl E., *Vienne, fin de siècle. Politique et culture*, Seuil, Paříž 1983.
- Šolle, Zdeněk (ed.), *Karel Kautsky a Československo*, Archiv AVČR & Masarykova dělnická akademie, Praha 1995, 372 s.

G) Masarykovská legenda

1) Knihy oslavující Masaryka

Nelze sestavit vyčerpávající seznam.

Caha, Arnošt, *Povídky o chudém hochu, který osvobodil národ*, Dědictví Havlíčkovo, Brno 1930, 2 sv.

Dni žalu, Orbis, Praha 1937, 169 s.

Eliáš, Rudolf, *TGM osvoboditel*, Hokr, Praha, 31 s.

Heidelberg, Antonín a kol., *Masaryk v Plzni*, Všetisk, Plzeň 1938, 94 s.

Herben, Jan, *Chudý chlapec, který se proslavil*, Mladá fronta, Praha 1947, 111 s.

Hořejší, Jan, *TGM osvoboditel*, Jednota československé obce legionářské, Kolín 1946, 47 s.

Jahoda, Jan, *Jak ho máme rádi*, Nedělní besídky, Hradec Králové 1930, 185 s.

Jandík, Stanislav, *Masaryk v Lánech*, Za Svobodu, Praha 1946, 197 s.

Kerhart, Oldřich, *Masaryk ve fotografii*, Orbis, Praha 1932, 96 s. (mnoho reedic).

Král, Josef, *Pod praporem Masarykovým*, Jednota československé obce legionářské, Prostějov 1935, 193 s.

Kuchynka, Josef, *President osvoboditel*, Rovnost, Brno 1947, 159 s.

Merlínová, Lída, *Tatíček Masaryk*, Šolc & Šimáček, Brno 1934, 173 s.

Melichar, Václav, *S Masarykem ke štěstí národa a lidstva*, Pragotisk, Praha 1930, 391 s.

Minařík, Stanislav, *Návrat prezidenta Masaryka do vlasti*, Stanislav Minařík, Praha 1920, 276 s.

Myšlenky Masarykovy, Noví lidé, Brno 1921, 61 s.

O naši velkou věc, TGM ze Švýcar do Ameriky, 1915, Orbis, Praha 1929, 29 s.

Otto, Jan, *První dny našeho osvobození*, Unie, Praha, bez uvedení data.

Poslední cesta TGM, Orbis, Praha 1947.

Pražák, Albert, *TGM, jeho názory na umění*, Družstevní práce, Praha 1947, 46 s.

Soukup, František

– *Syn dělníka vítězem nad Habsburky*, Ant. Svěcený, Praha 1920, 216 s.

– *T. G. Masaryk jako politický průkopník, sociální reformátor a president státu*, Ant. Svěcený, Praha 1930, 373 s.

Škrach, Vasil, K. (ed.)

- *Politické myšlenky Masarykovy*, Státní nakladatelství, Praha 1922, 190 s.
  - *Masarykova práce*, Státní nakladatelství, Praha 1930, 337 s.
  - *Masaryk mládeži*, Topič, Praha 1930, 120 s.
- Tůma, E. (ed.), *TGM, vůdce legií*, Československý legionář, Praha 1937.
Weyr, František, *TGM, hlava státu československého*, Orbis, Praha 1934, 41 s.

2) Knihy proti Masarykovi

Král, Václav, *O Masarykově a Benešově kontrarevoluční protisovětské politice*, SNPL, Praha 1953, 234 s.

Křížek, Jurij, *T. G. Masaryk a naše dělnická třída*, Naše vojsko, Praha 1955, 91 s.

Nečásek, František, Pachta, Jan a Raisová, Eva, *Dokumenty o protištádatové a protinárodní politice T. G. Masaryka*, Orbis, Praha 1953, 269 + 54 s.

Pachta, Jan, *Pravda o T. G. Masarykovi*, Orbis, Praha 1953, 39 s.

Stříbrný, Jiří

– *TGM a 28. říjen*, Tempo, Praha 1938, 162 s.

– *Kramářův soud nad Benešem*, Tempo, Praha 1938, 246 s.